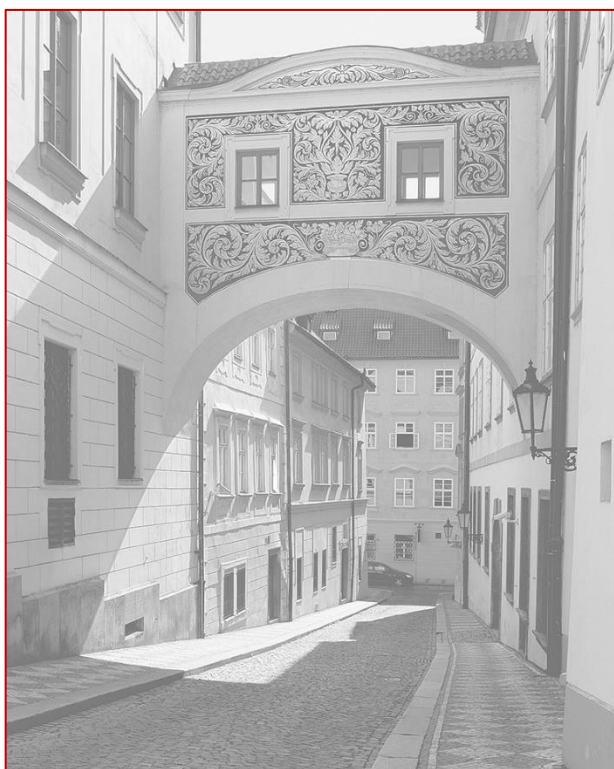

PŘEHLED SZBP EU

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP č. 05/2019

1. – 30. 6. 2019

autor: Klára Urbanová, Martin Kuta

Obsah:

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU 4

Zasedání Rady EU pro zahraniční věci 4

K situaci v Moldavsku (sestavení vlády) 4

Globální strategie EU . 4

Účinnost SZBP 5

Černomořská regionální spolupráce 5

Sankce vůči

Maledivám..... 5

Strategie pro Střední

Asii 6

Závěry Rady k obraně a SBOP 6

Závěry Rady k situaci v Súdánu 8

Zahraničněpolitická témata na zasedání Evropské rady 9

Rozhodnutí o

prodloužení sankcí vůči

Rusku 9

K situaci ve Venezuele ___10

Závěry Rady k situaci ve

Venezuele 10

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Urbanová, K., Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP č. 05/2019	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 30. 6. 2019	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: ESVČ/EEAS; SZBP; SBOP; závěry; Rada; EUGS; obrana; bezpečnost	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni

Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

OBSAH

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	4
Zasedání Rady EU pro zahraniční věci	4
Závěry Rady k obraně a SBOP	6
Závěry Rady k situaci v Súdánu	8
Zahraničněpolitická témata na zasedání Evropské rady	9
K situaci ve Venezuele	10

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Zasedání Rady EU pro zahraniční věci

Dne 17. června 2019 zasedla v Bruselu Rada pro zahraniční věci (FAC). Ministři zahraničí a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová jednali mimo jiné o situaci v Moldavské republice, globální strategii EU, účinnosti SZBP, situaci v Súdánu, sankcích vůči Maledívám, zapojení EU do Černomořské regionální spolupráce, bezpečnosti a obraně aj. Rada taktéž schválila obecné zásady EU o nezávadné pitné vodě a odpovídajících hygienických podmínkách a přijala závěry týkající se nové strategie EU pro Střední Asii.¹ V průběhu neformálního oběda poté Rada diskutovala o situaci na Blízkém východě za účasti jordánského ministra zahraničních věcí Ajmána Safadího.

K situaci v Moldavsku (sestavení vlády)

V Moldavsku byla po necelých třech měsících od parlamentních voleb² sestavena vládní koalice, kterou tvoří politické uskupení ACUM Maii Sandu a Andrei Nastaseho a Socialistická strana (PSRM), jejíž bývalý předseda je současný prezident Igor Dodon. Vládní koalice vznikla na půdorysu boje proti korupci a klientelismu. Geopolitické směřování a ekonomický program obou stran jsou však diametrálně odlišné.³ Z hlediska mezinárodního směřování bude ACUM usilovat o další sblížení s EU, zatímco Socialistická strana je pro-ruskou levicovou politickou silou.⁴

Rada po vzniku nové vlády v Moldavsku zopakovala, že je připravena spolupracovat s reformní vládou na základě dohody o přidružení mezi EU a Moldavskem.⁵

Globální strategie EU

Na základě zprávy o pokroku s názvem „*Globální strategie EU: bilance po třech letech a výhled do budoucna*“⁶, kterou na Radě předložila vysoká představitelka, jednali ministři o globální strategii

¹ EU action to strengthen rules-based multilateralism - Council conclusions (17 June 2019). Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39791/st10341-en19.pdf>.

² Přehled SZBP EU 2/2019, s. 12. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=155782>.

³ SOCOR, Vladimir. Moldova's Regime Change: End of an Era, Uncertain New Start (Part One). Jamestown.org [online], June 21, 2019 [cit. 2019-07-10]. Dostupné z: <https://jamestown.org/program/moldovas-regime-change-end-of-an-era-uncertain-new-start-part-one/>.

⁴ Lze připomenout Dodonovy snahy o vypovězení dohody o přidružení s EU a také zapojení Moldavska do Euroasijské unie.

Viz Přehled SZBP EU 1/2017, s. 6–7. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=100424>.

⁵ Outcome of the Council meeting. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39828/st10351-en19.pdf>.

⁶ From Vision to Action: The EU Global Strategy in Practice - Three years on, looking forward. Eeas.europa.eu [online], 14/06/2019 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/64034/vision-action-eu-global-strategy-practice-three-years-looking-forward_en.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EU (EUGS). V této souvislosti přijali závěry o **opatřeních EU k posílení multilateralismu** založeného na pravidlech, ve kterých zdůraznili potřebu prosazovat mnohostranná řešení, která budou založena na pravidlech a právech. Posilování mnohostranného systému bude založeno na třech směrech činnosti:

- Prosazování mezinárodních norem a dohod. EU a členské státy půjdou příkladem v provádění a dodržování mezinárodních norem a dohod, které poskytují globální veřejné statky a chrání budoucí generace;
- Rozšíření multilateralismu na nové globální skutečnosti, které vyžadují kolektivní řešení, jako je například implementace opatření na ochranu osobních údajů a zvýšení kybernetické bezpečnosti;
- Reforma mnohostranných organizací, aby plnily svůj účel. EU a její členské státy podpoří nezbytné reformy a modernizaci multilaterálních institucí, jako jsou orgány OSN, včetně komplexní reformy Rady bezpečnosti OSN, Světové banky, Světové obchodní organizace a Rady Evropy.

Dále závěry vyjmenovávají konkrétní kroky, které EU a její členské státy učiní k dosažení těchto cílů.⁷

Účinnost SZBP

Rada se zabývala praktickými návrhy na zvýšení účinnosti SZBP v době, kdy Evropa čelí novým globálním výzvám. Ministři se zaměřili zejména na to, jak by bylo možné dále zvýšit soudržnost a konzistentnost a posílit jednotu a účinnost SZBP.⁸

Černomořská regionální spolupráce

Rada přijala závěry o angažovanosti EU v rámci regionální spolupráce v oblasti Černého moře⁹, ve kterých potvrdila svůj dlouhodobý závazek podporovat prosperitu a stabilitu v oblasti Černého moře. Rada zdůraznila rostoucí strategický význam černomořské oblasti pro EU a vyzvala k většímu zapojení EU do regionální spolupráce. V závěrech Rada zdůrazňuje zejména význam využití nových příležitostí pro hospodářský rozvoj v regionu i mimo něj. V závěrech Rada také vyjádřila znepokojení nad bezpečnostními problémy v oblasti Černého moře. V této souvislosti znovu připomněla nutnost dodržování mezinárodního práva, včetně principů nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti a Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, včetně svobody plavby. Připomněla, že tyto principy a úmluvy jsou základem přístupu EU k regionální spolupráci v oblasti Černého moře, stejně jako politická rozhodnutí EU, včetně rozhodnutí o neuznání nezákonné anexy Krymu ze strany Ruska.¹⁰

Sankce vůči Maledivám

Rada rozhodla o zrušení rámce pro cílené sankce vůči Maledivám, který přijala na svém zasedání dne 16. července 2018. Omezující opatření Rada přijala vůči osobám a subjektům odpovědným za oslabování právního státu nebo za bránění inkluzivnímu politickému řešení na Maledivách a vůči

⁷ EU action to strengthen rules-based multilateralism - Council conclusions (17 June 2019). Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39791/st10341-en19.pdf>.

⁸ Outcome of the Council meeting. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39828/st10351-en19.pdf>.

⁹ Council Conclusions on the EU's engagement to the Black Sea regional cooperation. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39779/st10219-en19.pdf>.

¹⁰ Outcome of the Council meeting. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39828/st10351-en19.pdf>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

osobám a subjektům odpovědným za závažné porušování lidských práv.¹¹ Rada nyní shledala, že se politická situace na Maledivách výrazně zlepšila a parlamentní volby dne 6. dubna 2019 proběhly pokojně a dle demokratických principů. Zároveň vláda Malediv během každoročního politického dialogu mezi Maledivy a EU, který se konal dne 11. března 2019, potvrdila svůj pevný závazek konsolidovat demokracii, zajistit řádnou správu věcí veřejných a podporovat dodržování lidských práv.¹²

Strategie pro Střední Asii

Rada na svém zasedání také přijala závěry o nové strategii EU pro Střední Asii. Rada potvrdila, že nový politický rámec pro vztahy se zeměmi Střední Asie (Kazachstán, Kyrgyzstán, Turkmenistán, Tádžikistán a Uzbekistán) bude vycházet z těchto závěrů a ze společného sdělení vysoké představitelky a EK nazvané „*EU a Střední Asie: Nové příležitosti pro silnější partnerství*“¹³ z 15. května 2019. Rada zdůraznila, že je odhodlána uzavírat a provádět se zainteresovanými zeměmi regionu vzájemně prospěšné posílené dohody o partnerství a spolupráci. Šíře vztahů s EU však závisí na připravenosti jednotlivých středoasijských zemí provádět reformy a posílit demokracii, lidská práva, právní stát a nezávislost soudnictví, stejně jako na snaze modernizovat a diverzifikovat ekonomiku, mimo jiné podporou soukromého sektoru.¹⁴

Závěry Rady k obraně a SBOP

Jednání v institucích EU

Rada ve formátu ministrů obrany se věnovala též tématu bezpečnostní a obrany v kontextu EUGS a přijala k tomu závěry.¹⁵ Pro oblast společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) přinesla EUGS především větší důraz na propojení (potažmo chápání) vnějších a vnitřních hrozeb a integrovaný přístup k řešení konfliktů a krizí; oba přístupy slouží k posílení obrazu Unie jako celosvětového poskytovatele bezpečnosti (*security provider*). U obou přístupů je klíčové celkové posílení obranných kapacit Unie, potažmo jejích členských států. K posilování iniciativ budou využity také prostředky z Víceletého finančního rámce a Evropského mírového nástroje (*European Peace Facility*). Financování iniciativ a činností SBOP se dotkne také revize mechanismu Athena (nástroj na financování logistických a podpůrných činností misí SBOP).

Konkrétní závěry pro oblast SBOP se dotýkají následujících témat:

¹¹ Maledivy: EU přijala rámec pro cílené sankce. Consilium.europa.eu [online], 16/07/2018 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/07/16/maldives-eu-adopts-a-framework-for-targeted-sanctions/>.

¹² Outcome of the Council meeting. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39828/st10351-en19.pdf>.

¹³ Joint Communication to the European Parliament and the Council: The EU and Central Asia: New Opportunities for a Stronger Partnership. Eeas.europa.eu [online], 15/05/2019 [cit. 2019-07-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communication_-_the_eu_and_central_asia_-_new_opportunities_for_a_stronger_partnership.pdf.

¹⁴ Střední Asie: Rada pro tento region přijala novou strategii. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/06/17/central-asia-council-adopts-a-new-eu-strategy-for-the-region/>.

¹⁵ Council Conclusions on Security and Defence in the context of the EU Global Strategy - Council Conclusions (17 June 2019). Consilium.europa.eu [online], 17 June 2019 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39786/st10048-en19.pdf>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- Rada zdůraznila, že veškeré kapacity, které jsou posíleny jakoukoli unijní iniciativou, jsou ve vlastnictví členských států, které se můžou rozhodnout pro jejich nasazení v jakémkoli rámci (například pro mise na úrovni NATO). Jedná se o koncept *single set of forces*.
- Mise a operace SBOP představují účinný nástroj šíření bezpečnostního vlivu Unie ve světě. Do roku 2020 má na úrovni institucí EU dojít k vytvoření, potažmo posílení a zajištění větší koordinace, center pro plánování a řízení činností SBOP. Tato centra mají být zvláště oddělena pro vojenské a civilní operace (*military planning and conduct capability*, respektive *civil planning and conduct capability*). Ke sdílení činností vznikne společné podpůrné koordinační centrum (*joint support coordination cell*).
- Civilní mise SBOP, které obvykle zahrnují výcvikové a poradní mise zaměřené na posilování bezpečnostního sektoru, správu hranic a policejní mise,¹⁶ by měly projít revizí, aby jejich použití více reflektovalo momentální podmínky. Ministři vyzvali k přijetí kompaktního rámce civilních misí SBOP; ten by měl zahrnovat po revizi celé oblasti civilních misí strategický rámec, zajištění kapacit pro budoucí mise a závazky zodpovědných aktérů tyto prostředky použít.¹⁷ V listopadu letošního roku se po skončení konference o možnostech vývoje civilní složky SBOP Rada k tématu vrátí a přijme další kroky.
- Rada ocenila, že vysoká představitelka Unie a odpovědné instituce (především EK a Evropská obranná agentura EDA) připravily zprávu o soudržnosti všech iniciativ v oblasti posilování obranyschopnosti a také soudržnosti činností, za které jednotlivé instituce nesou odpovědnost. Rada rovněž ocenila, že EDA připravila přehled příkladů úspěšného zavádění některých opatření týkajících se schopností, technologických trendů, které mohou sloužit jako příklady dobré praxe pro unijní instituce i členské státy. Zároveň s tím Rada vyzvala, aby posílené schopnosti členských států byly také využity jako prostředky pro provádění misí SBOP. Instituce i nadále mají zajistit vysoký stupeň soudržnosti a provázanosti jednotlivých iniciativ a svých činností.
- Posilování a další spolupráce zapojených států do stálé strukturované spolupráce (PESCO) má probíhat i nadále. Stále není dokončen dokument, který by rámcově stanovoval zapojení třetích států do projektů PESCO a SBOP obecně. Platí i nadále, že zapojení třetích států má přinášet přidanou hodnotu. Nové projekty PESCO mají být představeny do konce července letošního roku.
- Rada uvítala, že v září budou zahájeny bilaterální dialogy k roční koordinované revizi v oblasti obrany (CARD). Prostřednictvím tohoto setkání by mělo dojít k formování priorit rozvoje schopností, včetně cílů rozvoje schopností se značným dopadem. CARD tak přispěje zmapovat použitelné, interoperabilní síly a síly připravené k nasazení. Veškeré mapování musí dále probíhat v souladu s obdobnými činnostmi na úrovni NATO.
- S odkazem na přijetí nařízení o Evropském obranném fondu, prostřednictvím něhož by měly být financovány výzkumné a vývojové projekty, Rada vyzvala k dosažení dohody o finančních prostředcích z víceletého finančního rámce pro období 2021–2027. V březnu letošního roku byl přijatý víceletý pracovní plán pro Evropský program pro rozvoj obranného průmyslu na léta 2019 – 2020. Pracovní plán zahrnuje identifikaci projektů, které umožňují přeshraniční spolupráci při podpoře evropského průmyslu.
- Spolupráce EU a NATO i nadále představuje klíčové spojení pro obranu unie. V posledních letech došlo k zahájení klíčového politického dialogu, který pomáhá k posílení vzájemného pochopení, budování důvěry a zajištění transparentních rozhodovacích procesů. Rada vyzvala

¹⁶ Přehled a rozlišení misí SBOP viz Military and civilian missions and operations. EEAS.europa.eu [online], 05/03/2019 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/430/Military%20and%20civilian%20missions%20and%20operations.

¹⁷ PIROZZI, Nicoletta. The Civilian CSDP Compact A success story for the EU's crisis management Cinderella? ISS.europa.eu [online], October 2018 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/Brief%209_Civilian%20CSDP.pdf.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

k pokračování prací na paralelním a koordinovaném cvičení obou organizací, potažmo konceptu takového cvičení. Společné projekty zahrnují protiteroristická opatření, boj proti hybridním hrozbám a kybernetická obrana.

- Rada zopakovala zájem členských států na silné roli OSN při zajišťování světové stability a bezpečnosti a také zapojení partnerských států do činností SBOP.
- Rada vyzvala členské státy, aby zahájily diskuzi o možnostech aktivace článku 42(7) Smlouvy o EU o vzájemné asistenci a solidaritě (systém kolektivní bezpečnosti na úrovni EU).
- Rada ocenila vzrůstající počet nástrojů unie pro účinná opatření proti hybridním hrozbám. Akční plán proti dezinformacím a systém včasného varování by měly tvořit kostru unijních činností. Společnými silami by měla být zajištěna odolnost institucí a orgánů EU proti škodlivé činnosti. EU rovněž posílí svou přítomnost v kybernetickém prostoru, aby zajistila svou odolnost, odolnost institucí a infrastruktury, stejně jako členských států.
- Rada uvítala posílení vnitřních prostředků situační analýzy a možností předvídání budoucího vývoje.
- Rada vyzvala k posílení diskuze o energetické bezpečnosti a bezpečnosti energetické infrastruktury. ESVČ a EK byly vyzvány, aby představily konkrétní opatření.
- Rada se v brzké době vrátí k posouzení pokroku v oblasti vojenské mobility (včetně koordinace s činností v rámci NATO). Rada očekává urychlenou aktualizaci geografických a technických vojenských požadavků na síť TEN-T, potažmo jejich modernizaci splňující tyto požadavky. V této souvislosti Rada ocenila, že EK navrhla pro období 2021–2027 finanční prostředky ve výši 6,5 miliardy EUR na projekty vojensko-civilního užití. V návaznosti na tyto projekty EK představí prováděcí předpisy, které budou specifikovat vojenské požadavky. Z toho důvodu Rada vyzvala instituce i členské státy, aby se na přípravě textu podílely. Rada dále přivítala další činnosti v této oblasti (zjednodušování přeshraničního pohybu, přeprava nebezpečného nákladu, daň z přidané hodnoty, spotřební daň).

Závěry Rady k situaci v Súdánu

Popis problematiky

K 11. dubnu letošního roku vláda oznámila, že po 26 letech z postu prezidenta odstoupuje Umar al-Bašír. Tento vývoj začal již v prosinci loňského roku, když setrvale rostly protesty po celé zemi proti prezidentovi al-Bašírovi. Dočasně jeho post převzal ministr obrany Awad Mohamed Ahmed Ibn Auf, který v televizním projevu stanovil podmínky politické transformace: propuštění politických vězňů, ale také dvouletý přechod řízený vojenskou radou, pozastavení súdánské ústavy, zrušení vlády a večerní zákaz vycházení.¹⁸ Po 11. dubnu byly zahájeny rozhovory mezi občanskou společností a přechodnou vojenskou radou. Vojenská rada zahrnuje jak oficiální súdánskou armádu pod vedením generála Abdula Fattah al-Burhana, tak i paravojenské milice, které získaly na vlivu během války v Darfúru. Naopak občanskou společnost zastupovaly některé tradiční politické strany, protestní hnutí a profesní organizace. Jednání se nejprve nesla v duchu mírného pokroku. Obě strany souhlasily s vytvořením dočasné rady, která měla dohlédnout na přechodné období a přivedení země blíž k volbám za tři roky. Panovaly otázky na způsobu sestavení této rady. Pravděpodobně na straně vojenské rady ale došlo k vnitřnímu rozkolu, protože milice nesouhlasily se značným nárůstem vlivu civilního obyvatelstva, což se zástupci stále armády rozhodli řešit urychleným vyhlášením voleb. Dle analýz má vojenská rada podporu ostatních regionálních aktérů, kteří nechtějí dopustit, aby vzrostl přílišný vliv radikálních proudů ve společnosti (s odkazem

¹⁸ K tomu viz Přehled SZBP EU 4/2019, s. 6–7. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=157916>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

na dění v Egyptě po konci vojenské vlády).¹⁹ Občanská společnost však i nadále pokračuje v pokojných protestech, které se na začátku června pokusila armáda rozehnat.

Jednání v institucích EU

Rada přijala prohlášení k situaci v Súdánu, ve kterém důrazně odsoudila násilné útoky, k nimž došlo dne 3. června 2019 a které vedly k zabití a zranění mnoha civilistů během poklidných demonstrací a k sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí. Odpovědnost nese dle EU prozatímní vojenská rada, která je odpovědná za ochranu obyvatelstva. EU také vyzvala k okamžitému ukončení veškerých forem násilí vůči súdánskému lidu a vyjádřila znepokojení nad zhoršující se humanitární situací. EU také vyjádřila podporu výzvě Africké unie (AU) k vytvoření přechodného orgánu pod vedením civilních představitelů. Za tímto účelem EU vyzývá k okamžitému obnovení jednání mezi prozatímní vojenskou radou a Jednotkami pro svobodu a změnu na základě dosud dosažených dohod. EU také ocenila vedoucí úlohu AU ve vyjednávání.²⁰

Zahraničněpolitická témata na zasedání Evropské rady

Jednání v institucích EU

Ve dnech 20. – 21. června se sešli v Bruselu na zasedání Evropské rady představitelé vlád a členských států EU. Ze zahraničněpolitických témat bylo ostře sledováno především jednání o prodloužení sankcí EU vůči Rusku.

Rozhodnutí o prodloužení sankcí vůči Rusku

Vedoucí představitelé EU jednomyslně odsouhlasili prodloužení ekonomických sankcí vůči Rusku o dalších 6 měsíců (pozn.: současné ekonomické sankce jsou platné do 31. července 2019) a vyzvali k urychlenému obnovení vyjednávacího úsilí o provedení minských dohod.²¹ Restriktivní opatření proti Rusku zavedla EU postupně od března 2014 v reakci na anexi Krymu a snahy Ruska o destabilizaci Ukrajiny. EU zavedla vůči Rusku různé typy omezujících opatření:

- diplomatická opatření
- jednotlivá omezující opatření (zmrazení aktiv a omezení cestování)
- omezení hospodářských vztahů s Krymem a Sevastopolem
- ekonomické sankce
- opatření na omezení hospodářské spolupráce²²

Evropská rada také jednala o aktuální situaci na Ukrajině a ve svých závěrech opětovně vyzývá Rusko, aby v souladu s mezinárodním právem bezpodmínečně propustilo zajaté ukrajinské námořníky, navrátilo zajištěná plavidla a zajistilo volný průjezd všech lodí Kerčským průlivem. Evropská rada také vyjádřila hluboké znepokojení v souvislosti s výnosem ruského prezidenta ze dne 24. dubna 2019, kterým se umožňuje zjednodušené vydávání cestovních pasů v některých částech Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, což je v rozporu s duchem a cíli minských dohod.

¹⁹ Sudan: Stopping a Spiral into Civil War. Crisisgroup.org [online], 7 June 2019 [cit. 2019-07-08]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/sudan-stopping-spiral-civil-war>.

²⁰ Súdán: prohlášení Rady pro zahraniční věci. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/06/17/sudan-foreign-affairs-council-statement/>.

²¹ European Council, 20-21/06/2019 – main results. Consilium.europa.eu [online], 21/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2019/06/20-21/>.

²² EU restrictive measures in response to the crisis in Ukraine. Consilium.europa.eu [online], 01/07/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/ukraine-crisis/>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Evropská rada také zdůraznila, že je připravená v úzké koordinaci se svými mezinárodními partnery zvážit další možnosti, včetně neuznávání ruských pasů vydaných v rozporu s minskými dohodami.

K situaci ve Venezuele

Popis problematiky

Dne 3. června se v New Yorku, na půdě OSN, uskutečnila schůzka zástupců Mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu (ICG) se zástupci tzv. Linské skupiny, aby diskutovali o současné situaci ve Venezuele. Linská skupina je skupina dnes již 14 států Amerik a Karibiku (původně 12 států)²³, která byla ustavena dne 8. srpna 2017 na základě deklarace podepsané ustavujícími státy v peruánském hlavním městě Limě, s cílem spolupracovat na mírovém řešení krize ve Venezuele.²⁴ Na jednání v New Yorku zastupovali ICG ministři zahraničí Portugalska a Uruguaye a vysoká představitelka Mogheriniová, Linskou skupinu zastupovali ministři zahraničí Kanady, Chile a Peru. Setkání se uskutečnilo v rámci snah ICG posílit mezinárodní diplomatické kontakty pro posílení spolupráce na nalezení mírového a demokratického řešení krize ve Venezuele.²⁵

Ve společně přijatém prohlášení se zástupci obou skupin shodli na tom, že přestože řešení krize musí být čistě venezuelské, regionální dopad krize vyžaduje, aby regionální i mezinárodní aktéři hráli aktivnější roli při podpoře návratu Venezuely k demokracii. Také opětovně vyjádřili podporu demokraticky zvolenému Národnímu shromáždění a dohodli se, že budou pokračovat v úzké interakci, včetně spolupráce s dalšími relevantními mezinárodními aktéry. Obě skupiny budou také nadále spolupracovat při odsuzování porušování lidských práv v zemi v rámci Rady OSN pro lidská práva a dalších mnohostranných orgánů. Nadále se také zavázali poskytovat humanitární pomoc venezuelskému obyvatelstvu a postiženým sousedním zemím.²⁶

Závěry Rady k situaci ve Venezuele

K situaci ve Venezuele se následně vyjádřila i FAC na svém zasedání dne 17. června 2019. FAC zdůraznila obavy ze zhoršující se politické i humanitární situace ve Venezuele a zopakovala svou výzvu, aby bylo nalezeno politické řešení v rámci venezuelské ústavy, které by v konečném důsledku vedlo k svobodným, spravedlivým a důvěryhodným prezidentským volbám.²⁷

²³ Deklaraci podepsali v roce 2017 zástupci Argentiny, Brazílie, Kanady, Chile, Kolumbie, Kostariky, Guatemaly, Hondurasu, Mexika, Panamy, Paraguaye a Peru. Později se k Linské skupině připojila Guyana a Svatá Lucie.

²⁴ Lima Declaration – Government of Canada. International.gc.ca [online], 08/08/2017 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/latin_america-amerique_latine/2017-08-08-lima_group-groupe_lima.aspx?lang=eng.

²⁵ Meeting in New York between members of the International Contact Group on Venezuela and of the Lima Group. Eeas.europa.eu [online], 04/06/2019 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/63611/meeting-new-york-between-members-international-contact-group-venezuela-and-lima-group_en.

²⁶ Statement on the joint meeting of the International Contact Group and the Lima Group on the situation in Venezuela. Eeas.europa.eu [online], 03/06/2019 [cit. 2019-07-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/63600/statement-joint-meeting-international-contact-group-and-lima-group-situation-venezuela_en.

²⁷ Outcome of the Council meeting. Consilium.europa.eu [online], 17/06/2019 [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/39828/st10351-en19.pdf>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz